

MASTERGRAD I HISTORIE

INFORMASJONSHEFTE Høsten 2011

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR)

Universitetet i Bergen
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse: Øisteins gt. 3, 1. etg.
Tlf. 55 58 23 00

Instituttsider: <http://www.uib.no/ahkr/>
Studieinformasjon: <http://www.uib.no/utdanning>

INNHOLD

PRAKTISKE OPPLYSNINGER	4
Velkommen til mastergradsstudiet i historie	4
Fagutvalget.....	4
Fagutvalget for historie - informasjon fra styret	4
Ekspedisjon – Treffetid - Studieveiledning	4
Veiledning og veiledningsavtale.....	5
Vitenskapelig personale ved historiefaget høsten 2011	6
Masterstudent på HF: Viktig informasjon og frister.....	7
UNDERVISNING OG EKSAMEN.....	9
Oppbygging av studiet og undervisningen	9
Masterseminar.....	9
Undervisningstilbud høsten 2011	10
HIS301 Historisk forskningslitteratur.....	10
HIS302 Historisk teori og metode	10
Tematisk forelesningsoversikt	11
HIS 303 Forskningsproblem og kjeldearbeid	11
HIS 304 Teknikkar i historiefaget.....	11
MASTERSEMINARENE	12
1. Antikkens historie	12
2. Middelalderhistorie	14
3. Tidlig moderne tid.....	16
4. Individ, kultur og samfunn i Europa etter 1800.....	17
5. På tvers av grenser. Internasjonaliserings- og globaliseringsprosesser	18
6. Politikk, forvaltning og arbeidsliv. Norge og Europa etter 1945.....	20
7. Midtøstens historie.....	22
STUDIEPLAN FOR MASTERPROGRAM I HISTORIE.....	23
I Fagomtale	23
II Føremål.....	23
III Opptaksgrunnlag	23
IV Emneoversikt	24
V Oppbygging og progresjon.....	24
VI Emnebeskrivelser.....	25
HIS301 Historisk forskningslitteratur.....	25
HIS302 Historisk teori og metode	26
HIS303 Historie: Forskningsproblem og kjeldearbeid	27
HIS304 Teknikkar i historiefaget.....	29
HIS350 Historie mastergradsoppgåve	30
HIS305 Historie- og samfunnsfag i undervisning og formidling (Samfunnsfagdidaktikk I)33	
HIS306 - Kampen om fortiden - bruken av historie i samfunn og politikk (Samfunnsfagdidaktikk II)	34

PRAKTISKE OPPLYSNINGER

Velkommen til mastergradsstudiet i historie

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR) ønsker alle nye mastergradsstudenter i historie velkommen!

I dette heftet er det samlet en del faglig og praktisk informasjon. Denne finner du også på nettsidene til instituttet eller Utdanningssidene til UiB.

Fagutvalget

Fagutvalget for historie - informasjon fra styret

Fagutvalgets oppgave er å ivareta interessene til studenter som tar historiefag – studenter som tar historie som årsstudium, studenter som tar bachelor- eller mastergrad i historie, og studenter som tar historiefag som del av andre bachelor- eller mastergrader – ved å sikre at det faglige tilbudet holder et høyt nivå.

Fagutvalget inviterer DEG til Allmøte for alle som studerer historie!

I tillegg til informasjon om Fagutvalget, er det her du får mulighet til å velge den DU mener vil gjøre den beste jobben som leder, nestleder og fagansvarlig.

Interessert i å stille til valg?

Da er det bare å møte opp og melde deg som kandidat! Interessert i å være vanlig medlem? Møt opp og meld din interesse!

Dette er en gylden mulighet for nettopp deg å påvirke hva Fagutvalget skal jobbe med høsten 2011. Det er derfor viktig at DU møter opp!

Det vil bli lett bevertning. Dato, sted og tid kommer på bloggen vår..

Kontaktadresse: fagutvalg.historie@ahkr.uib.no

Informasjon om fagutvalget, prosjekter, medlemmer og referat:

<http://fagutvalghistorie.blogspot.com/>

Ekspedisjon – Treffetid - Studieveiledning

Ekspedisjon

Ekspedisjonen til AHKR er i 1. etasje i Øysteins gt. 3. Instituttekspedisjonen har åpent mandag til fredag kl. 12:30-15:00. Tlf. nr. 55 58 23 00

Studieveiledning

Studieveileder: Anne Mailin Selland (studieveileder@ahkr.uib.no)

Studieveilederen har treffetid tirsdager på Informasjonssenteret-HF, 1. etasje på Sydneplassen 12-13.

Eksamen

Spørsmål vedrørende eksamener for historiefaget rettes Deirdre Kolle (eksamen@ahkr.uib.no)

Informasjonssenteret HF har ansvar for studieinformasjon og generell studieveiledning ved det humanistiske fakultet (HF). Åpent mandag-fredag kl. 10-15,
Kontaktinformasjon: studieveileder@hf.uib.no eller telefon 55 58 93 70.

Fagkoordinator og mastergradsansvarlig for historie

Førsteamanuensis Ingvar Mæhle (ingvar.mahle@ahkr.uib.no) er fagkoordinator og ansvarlig for mastergradsstudiet ved historie.

Den mastergradsansvarlige har ansvaret for oppfølging av studentene i samråd med veileder. Mastergradsansvarlig er videre ansvarlig for finne løsninger dersom det oppstår problemer i forholdet mellom student og veileder.

Veiledning og veiledningsavtale

Nye mastergradsstudenter må søke seg til det masterseminaret de ønsker å delta på innen mandag 29. august kl. 10:00. (utfylt skjema leveres i instituttekspedisjonen) Masterseminarene står beskrevet lenger bak i heftet. Skjema for påmelding til seminar finner du på midtsiden av dette heftet. Tildeling av veileder blir kunngjort ved oppslag på institutt for AHKR fredag 2.september kl 13.00

Nye mastergradsstudenter inngår veiledningskontrakt i obligatorisk kontraktsmøte torsdag 15. september kl. 14:15 på Seminarrom 1, Øysteins gt. 3.

NB: Det er obligatorisk frammøte både på orienteringsmøtet og kontraktsmøtet.

Vitenskapelig personale ved historiefaget høsten 2011

Vitenskapelig tilsatte

Andresen, Astri	Professor	Moderne historie
Bagge, Sverre Håkon	Professor	Middelalder (CMS)
Bjørkelo, Anders	Professor	Midtøsten og det islamske Afrikas historie
Brautaset, Camilla	Førsteamanuensis	Moderne økonomisk historie
Dyrvik, Ståle	Professor	Tidlig moderne tid
Ersland, Geir Atle	Førsteamanuensis	Middelalder (CMS)
Forland, Astrid	Professor	Norsk og internasjonal politisk historie etter 1945
Grieg-Smith, Sven-Erik	førstelektor	Historiedidaktikk
Grønlie, Tore	Professor	Moderne historie
Haug, Eldbjørg	Professor	Middelalder
Heiret, Jan	Førsteamanuensis	Arbeidslivshistorie
Hobson, Rolf	Professor II	Moderne europeisk historie
Hoffmann, Christhard	Professor	Moderne europeisk historie
Haavet, Inger Elisabeth	Professor	Kvinne- og kjønns historie
Kolle, Nils	Førsteamanuensis	Moderne historie
Melve, Leidulf	Professor	Middelalder (CMS)
Meyer, Jørgen Christian	Professor	Antikkens historie
Mæhle, Ingvar Brandvik	Førsteamanuensis	Antikkens historie
Nagel, Anne-Hilde	Professor	Foreningstidens historie
O'Fahey, Rex Seán	Professor	Midtøsten og Afrikas historie
Oldervoll, Jan	Førsteamanuensis	Tidlig moderne tid/edb og kvantitative metoder
Schröter, Harm G.	Professor	Moderne økonomisk historie
Skålevåg, Svein Atle	Førsteamanuensis	Vitenskapshistorie
Solli, Arne	Førsteamanuensis	Historisk informatikk/tidlig moderne tid
Sæle, Christian	Førsteamanuensis	Historiedidaktikk
Ulvund, Frode	Førsteamanuensis	Historisk informatikk/moderne historie
Vikør, Knut	Professor	Midtøsten og det islamske Afrikas historie

Stipendiater/Post doktorer

Berg, Kjersti Gravelseter	Stipendiat	Midtøstens historie
Blazevic, Dunja	Stipendiat	Kjønns historie
Bokn, Harald Stokkedal	Stipendiat	Historiedidaktikk
Ellingsen, Gunnar	Stipendiat	Vitenskapshistorie
Haugland, Håkon	Stipendiat	Middelalder
Hornnes, Rune	Stipendiat	Fiskerihistorie
Hovden, Eirik	Stipendiat	Midtøstens historie
Hundstad, Dag	Stipendiat	Region og regionalisering
Sebak, Per Kristian	Stipendiat	Moderne historie
Seland, Eivind	Post doktor	Antikkens historie
Slettebø, Thomas Ewen	Stipendiat	Tidlig moderne tid
Svenungsen, Pål Berg	Stipendiat	Middelalder
Vik, Bjørnar Mortensen	Stipendiat	Vitenskapshistorie
Vollset, Magnus	Stipendiat	Vitenskapshistorie

Kark

Boge, Cecilie	Universitetslektor	IKT-pedagogikk
Sture, Svein	Universitetslektor	IKT-pedagogikk

Masterstudent på HF: Viktig informasjon og frister

1) 1. februar (for vårsemesteret) og 1. september (for høstsemesteret) er endelig frist for innbetaling av semesteravgift og semesterregistrering: undervisnings- og vurderingsmelding. (gjøres på StudentWeb). Studenter kan registrere seg (undervisnings- og vurderingsmelding) selv om semesteravgiften ikke er betalt:

MEN: *Eksamensmeldingene slettes dersom semesteravgiften ikke er betalt innen 1. september (høstsemesteret) /1. februar (vårsemesteret)*

2) Annullering av eksamensoppmelding må skje senest 2 uker før eksamensdato.

3) Eksamensplan (skriftlige eksamener) finner du på Utdanningsssidene til UiB under fanen ”Om å studere.”

4) Alle studenter skal kjenne til studieplanen til masterprogrammet de er tatt opp til, og til masterprogrammets emnebeskrivelser. Studieplaner og emnebeskrivelsene finner du på Utdanningsssidene til UiB.

5) Vi orienterer våre studenter om endringer og nyheter via meldingstjenesten på Mi side. Som student ved UiB er du forpliktet til å holde deg oppdatert (du får tilgang når du har opprettet en brukerkonto). På Mi side finner du blant annet aktuelle meldinger fra undervisere og studieveileder, din egen timeplan, informasjon til masterstudenter ved HF, osv. Når universitetet sender ut viktig e-post, blir denne sendt til den e-postadressen du får fra UiB. Du må sjekke Mi side og student e-posten din daglig. *E-post henvendelser til UiB skal rettes fra din student e-postadresse.*

6) Brukerkonto: Som student ved UiB må du opprette en egen brukerkonto ved UiB for å få tilgang til UiB sine datatjenester som pc-stuer, utskrifts- og kopieringstjenester, oppkopling til UiB fra egen PC, tilgang til Mi side, e-postadresse ved UiB osv. (For nye studenter ved UiB: Brukerkonto oppretter du på: sebra.uib.no (etter at du har registrert deg på StudentWeb) Dersom man ikke har betalt semesteravgiften innen 1. sep, blir brukerkontoen automatisk avsluttet.

7) Semesterkort: Når du har betalt semesteravgiften og registrert deg på StudentWeb, får du tilsendt en semesterkvittering i posten. Kvitteringen inneholder semesterkortet ditt. (For nye studenter: Du trenger semesterkortet når du skal hente studentkortet).

8) Studentkort fungerer som identitetskort, nøkkelkort, lånekort ved Universitetsbiblioteket, betalingskort ved utskift og kopiering, inngangskort til Studentsamskipnaden. Nye studenter ved UiB som ikke har studentkort fra før: Bestilling av studentkort ordner du ved Kortsenteret på Studentsenteret, Parkveien 1.

9) Studenter med funksjonsnedsetting: På Utdanningsavdelingen (Langesgt. 1-3) kan du få rådgiving om tilrettelegging av studiene og veiledning for studenter med lese- og skrivevansker (dysleksi).

10) Studentsamskipnaden i Bergen (SiB): På Studentsenteret har vi samlet de fleste av SiB sine tilbud: Studia (fagbokhandel), Studentidrett, Studentrådgivningen, Studentenes psykiske helsetjeneste, Refusjon av legeutgifter, Tannhelsetjeneste (Årstad), Helsestasjon (SiB og Engen helsestasjon), Karrieresenteret, Studentprestene. Utfyllende informasjon om SiB sine tjenester og tilbud samt kontakinformasjon finner du på hjemmesiden til SiB: sib.no

11) Masterstudenter ved HF må hvert semester søke om lesesalsplass; 25.januar/25.august. Du finner informasjon i gruppen Masterstudentar HF på Mi side. Her er det også lagt ut lenke til elektronisk søknadsskjema.

<http://link.uib.no/?28irM>

Eventuelle spørsmål vedrørende lesesalsplass rettes på e-post til HSU på hsu@uib.no.

12) 'Rutiner for masterstudiet ved HF': Vi minner om samlesiden med rutiner for masterstudiet - en oversikt over søknadsfrister og praktiske forhold rundt masterstudiet. 'Rutiner for masterstudiet ved HF' finner du på HF-fakultetets utdanningssider med følgende lenke:

<http://link.uib.no/?28irM>

Her har vi samlet den viktigste praktiske informasjonen og ulike søknadsskjema for mastergradsstudenter ved HF. Noen punkter er: 'Fremvisning av vitnemål/karakterutskrift i original for de med bakgrunn i utdanning fra en annen utdanningsinstitusjon', 'Lesesalsplass: retningslinjer og søknadsinformasjon', 'Utdanningsplanen', 'Forlenging av kontrakten', 'Permisjon fra masterstudiet', 'Endring i studieprogresjon', 'Opphold i utlandet', 'Økonomisk støtte', 'Særskild støtte, stipend', 'Innlevering av masteroppgaven'.

Spørsmål? Ta kontakt med studieveileder eller Infosenteret HF. Dersom du trenger hjelp til semesterregistreringen, - kom på Infosenteret HF!

UNDERVISNING OG EKSAMEN

Oppbygging av studiet og undervisningen

Mastergradsstudiet i historie består dels av en kursdel med fire emner, til sammen normert til ett år, og et selvstendig forskningsarbeid (mastergradsoppgave), normert til ett års arbeid. Emnene i kursdelen er strukturert slik at de leder fram til arbeidet med mastergradsoppgaven. De gir innsikt i relevant forskningslitteratur, metodiske og teoretiske grunnproblemer, og aktuelle teknikker. Det konkrete innholdet i hvert enkelt emne kan variere fra student til student, alt etter temaet som blir valgt for mastergradsoppgaven. Arbeid med forskningsproblem og kilder vil ofte medføre kortere eller lengre opphold ved arkiver, biblioteker eller andre forskningsinstitusjoner innenlands eller utenlands. Se Utdanningssidene til UiB for mer detaljert informasjon om gradens oppbygning og innhold.

Det er anbefalt at masteroppgaven blir knytta til pågående forskning ved instituttet, ut fra en realistisk vurdering av hva som kan gjennomføres innen rammen av ett års studium. Mulige temaer er også avhengig av ledig veiledningskapasitet. Det er en fordel å velge et tema som ligger nært opp til det som andre arbeider med. Det skaper fruktbare faglige og sosiale miljø. Oppgaven kan også knyttes til større prosjekter ved instituttet. Se omtale under det enkelte område. Seminartilbudet kan bli utvidet dersom det blir behov for det. Informasjon om tid og sted for de enkelte seminarene blir gitt i begynnelsen av semesteret, og timeplanene for seminarene, innføringsuken og HIS302 finner du på Utdanningssidene til UiB.

Masterseminarene og innføringsuken er timeplanlagt under HIS301

Masterseminar

En stor del av undervisningen på mastergradsnivå organiseres som seminarer for alle studenter innen samme forskningsområde eller tidsperiode, uansett hvor langt studentene er kommet i mastergradsstudiet. Seminarene kan også inkludere doktorgradsstudenter og deltakere fra andre fag. På seminarene skal studentene muntlig og skriftlig legge fram deler av sitt arbeid. Presentasjonen følges av diskusjon og tilbakemelding fra både medstudenter og lærere. Seminarene krever også aktiv deltakelse, bl.a. som kommentator til andres skriftlige innlegg. Seminarene kan også danne rammen om gjesteforelesninger og innlegg fra lærere som vil legge fram utkast til egne vitenskapelige arbeider, orientere om ny forskning eller ta sentrale forskningsproblemer opp til debatt.

For å kunne delta i seminar fra starten, bør studenten så tidlig som mulig velge kronologisk eller tematisk fagområde for sin mastergradsoppgave. I begynnelsen av første mastergradssemester velger studenten i samråd med de faglig ansvarlige et egnet tema for sin oppgave. I begynnelsen av første semester blir studenten tildelt veileder og det blir inngått en bindende veiledningskontrakt mellom student, veileder og institutt.

Merk! Tematilbudet innenfor de ulike masterseminarene vil kunne variere avhengig av tilgjengelige veilednings- og undervisningsressurser

Undervisningstilbud høsten 2011

Innføringsforelesninger for nye masterstudenter:

Fre. 19.8 kl. 09:15-11:00 Fra HIS301 til HIS350 (Grønlie)
Man. 22.8 kl. 08: 15-10:00 HIS301 – teori og praksis (Grønlie)
Man. 22.8 kl. 10:15-12:00 HIS303 – teori og praksis (Grønlie)
Tirs. 23.8. kl. 08:15-11:00 Ikkje-skriftlege kjelder/semiotikk (Meyer)
Ons. 24.8. kl. 09:15-11:00 Historiefaget og hjelpedisiplinar (Sønnesyn /Foerster)
Fre.26.8 kl. 09:15-11:00 Forskningsetikk (Nagel)
Fre. 26.8. kl. 13:15-15:00 Digitale ressurser (Solli) Obs sted: Dokkeveien 2b, 1. etg. Datalab.

Innføringsforelesningene bortsett fra ”Digitale ressurser” fredag 26. 8. finner sted på Seminarrom 1. etasje, Øysteinsgt. 3.

* Fredag 9. september kl. 12.15-14.00
Bruk av EndNote (referanseverktøy).
Lærer: 1. bibliotekar Hanne Marie Johansen
Undervisningsrom/PC-stue (rom 115). SV-biblioteket. Fosswinckels gate 14

* Fredag 16. september, kl. 09.00-12:00/12:00-15:00: Omvisning på Statsarkivet i Bergen ved statsarkivar Yngve Nedrebø. Gruppe 1: Oppmøte 09.00. Gruppe 2: Oppmøte 12:00. Adresse: Årstadveien 22.

HIS301 Historisk forskningslitteratur

Kurset er obligatorisk og bør gjennomførast i første semester. Undervisninga er organisert innanfor det masterseminaret den enkelte mastergradsstudenten tilhøyrer. Sjå elles emnebeskrivelser på Utdanningsssidene til UiB.

HIS302 Historisk teori og metode

Ansvarlig/responsible: Leidulf Melve (leidulf.melve@cms.uib.no)

Emnet er bygd opp omkring tre sentrale komponenter i historiefaget som står i nær forbindelse med hverandre:

1. Emnet skal gi innsikt i fagets egen historie, historiografien, fra inngangen til 1800-tallet inntil i dag og i betydningen av å kjenne denne fagtradisjonen. Det legges vekt på hva som til ulike tider har vært fagets viktigste kjennetegn når det gjelder tema, metoder og teori, hvilke nøkkeldebatter som har pågått om hva historiefaget er og skal være, og hvordan historieforskningen har plassert seg i ulike samfunnsmessige kontekster.
2. Emnet vil belyse noen sentrale teorier i historieforskningen om hvordan samfunnet er sammensatt, hvordan det endres, og hvordan forandring på ulike nivåer skal forklares. Det vil også belyse bruken av modeller i historieforskningen, og hva slike kan tilføre historieforskningen.
3. Emnet vil gi en introduksjon til noen viktige metoder i historieforskningen. Det legges vekt på forholdet mellom problematisering og valg av metodisk tilnærming, på bestemte måter å utforske historien på, på hvordan kilder etisk og vitenskapelig kan brukes for å belyse ulike typer av historiske problem, og på hvilke krav en kan stille til gyldige historiske slutninger.

Tematisk forelesningsoversikt

Vil bli publisert på Mi side for HIS302.

Første gang: Tirsdag 30. august, kl.10:15-12:00

Sydneshaugen skole, Aud R. (129)

Sjekk ellers Mi side for oppdatert timeplan,- endringer kan inntreffe i løpet av semesteret

HIS 303 Forskningsproblem og kjeldearbeid

Undervisninga i dette emnet blir organisert for det masterseminaret den enkelte mastergradsstudenten tilhører og ved rettleiing. Oppstart og stad er difor som for desse masterseminara. Studentane vel sjølv kva masterseminar dei vil delta i. Er rettleiar blant dei ansvarlege for eit masterseminar, vel ein normalt dette masterseminaret

HIS 304 Teknikkar i historiefaget

Det blir undervist i emnet i alle vårsemester.

MASTERSEMINARENE

1. Antikkens historie

Første gang: Tirsdag 23. august kl. 12:15-14:00, sted: Øisteins gate 3, Seminarrom 418-422

Masterstudentene vil kunne velge tema fra 2 overgripende prosjekter. Innenfor disse vil studentene bli gitt stor frihet i utformingen av sine delprosjekter tilpasset den enkeltes særlige interesser og forutsetninger.

1. Palmyrena: City, Hinterland and Caravanetrade between the Occident and the Orient

Kontaktperson: Professor Jørgen Christian Meyer (Jorgen.meyer@ahkr.uib.no)

I romersk kejsertid var Palmyra i Syria et af de viktigste knudepunkter i handelen mellom Det indiske Ocean og Middelhavet. Byen voksende sig så sterk at den på slutningen af 200-tallet under dronning Zenobia endog kunne udfordre den romerske kejser ved at erobre store dele af det østlige imperium. Palmyras fremtrædende position er lidt af en gåde. Byen ligger på den syriske tørsteppe, hvor betingelserne for landbrug er helt marginale, og den normale korridor for varer, mennesker og kulturimpulser har både i bronzealder og islamisk tid gået langt uden om langs Eufrat over Aleppo. Dette rejser to fundamentale spørgsmål. Hvad var forudsætningen for Palmyras rolle som vigtig karavaneby i romersk tid, og hvorledes var byens forhold til sit nære og fjerne opland?

Projektet kan naturligt deles op i to underprojekter, som skitseret ovenfor, Palmyra og det omliggende territorium, og Palmyra i en større "global" økonomisk og politisk sammenheng i den antikke periode, her forstået som hellenistisk-romersk tid, hvor der er kilder til at belyse dette.

Det første underprojekt vil se på den dynamiske udnyttelse af landskabet omkring byen, og vil i høj grad omfatte arkæologisk materiale fra pågående survey nord for byen. Hvad kan de arkæologiske levn fortælle os om landskabsudnyttelse og brugen af vandressourcer op gennem perioden? Hvorledes har Palmyra kontrolleret sit territorium og kommunikationslinierne? Hvad kan den geografiske og kronologiske spredning af de arkæologiske levn fortælle os om de skiftende relationer mellem byen og oplandet, også i et større sammenheng?

Det andet underprojekt, Palmyra mellem Orienten og Occidenten, ser på hvordan de større økonomiske og politiske forhold påvirkede Palmyras rolle som karavaneby. Hvad var forholdet mellem de forskellige handelsruter Middelhavet og Det indiske Ocean, og hvorledes har dette virket ind på Palmyras stilling? Hvordan blev Palmyras position påvirket af de mange krige mellem romerne og deres naboer mod øst?

Projektet har stort potentiale for nyskabende masterafhandlinger inden for antik- og globalhistorie. Studentprojekter med fokus på landskabshistorie, økonomisk historie, infrastruktur og militærhistorie vil være af særlig interesse. Projektet er tværfagligt og indgår i et større internationalt forskningsprojekt, blandt andet med syriske myndigheder, og det er finansieret af NFR.

For mer informasjon om prosjektet, se <http://www.org.uib.no/palmyrena/>

2. Forholdet mellom masse og elite i antikkens bystater.

Kontaktperson: Førsteamanuensis Ingvar B. Mæhle (Ingvar.mahle@ahkr.uib.no)

Middelhavsområdet (og deler av Svartehavsområdet) ble fra det 8. århundre f.Kr. omkranset av selvstyrte byer, med et relativt lite opland, og såpass få borgere at de kvalifiserte til betegnelsen "face-to-face societies"). Denne utbredelsen av greske, fønikiske, etruskiske og latinske bystater

var dels et resultat av befolkningskonsentrasjon, og dels et resultat av kolonisering, hvor allerede eksisterende bystater "eksporterte" sitt befolkningsoverskudd til nye områder, og hvor kolonistene skapte nye selvstyrte enheter, ofte på bekostning av ikke-urbaniserte innfødte. Selv der bystatene ble underlagt større enheter, som de hellenistiske kongedømmene og Imperium Romanum, beholdt de fleste sine egne politiske institusjoner og utøvde, i bytte mot utenrikspolitisk selvstendighet og skatt/tributt til sentralmakten, et omfattende selvstyre. Etter at Imperium Romanum hadde kvelt de siste selvstendighetsanstrengelsene i det 2. (Hellas) og 1. århundre (Italia) f.Kr. ble disse byene kjernen i imperiets styringsstruktur. Nye provinsbyer ble etter hvert også plantet i Gallia, Spania, Nord-Afrika, Germania og Britannia.

Fra det 1. århundre e.Kr., da den romerske republikken var forvandlet til et keiserdømme, ble dette samarbeidet med de lokale elitene gradvis utvidet og senatet tilført medlemmer fra provinsbyene. Denne utviklingen kulminerte med keiser Trajan (98-117) og Hadrian (117-138), begge av spansk opprinnelse, og fikk sitt mest dramatiske uttrykk med keiser Septimius Severus (193-211), som talte latin med sterk nordafrikansk aksent og ble avbildet med en, for en romersk keiser, usedvanlig sunn brunfarge. Dette systemet brøt gradvis sammen under det sterkere presset på Imperium Romanums grenser og den økende sentraliseringen og innblanding i byenes styresett fra det 3. århundre e.Kr. Byenes nedgang i senantikken sammenkoblet med konsentrasjon av befolkningen rundt befestede storgods på landsbygda, markerer overgangen til det føydale middelaldersamfunnet.

Prosjektet er et sammenlignende studium av de høyst varierende styreformene i disse bystatene og de politiske, sosiale og økonomiske maktforholdene mellom masse og elite, fattig og rik, de styrende og de styrte, kvinner og menn. Hovedvekten vil bli lagt på det kildekritiske studiet av antikke tekster, som sakprosa og skjønnlitteratur, taler og innskrifter. Metodisk vil innfallsvinkelen primært være sosiologisk og antropologisk, da formålet er å finne frem til bystatenes underliggende logikk; hva fikk antikkens mennesker til å skape de systemene de gjorde, og hvordan handlet de innenfor disse?

2. Middelalderhistorie

Masterseminaret i mellomalderhistorie vil ta utgangspunkt i forskningsprogramma ved Senter for mellomalderhistorie (CMS) og AHKR. Vi ønsker å vera imøtekommande for å tilpassa oppgåvene til den enkeltes interessefelt.

Første gang: Onsdag 24. august, kl. 12:15-14:00, Seminarrom 418-422, Øisteinsgate 3

Tema 1: Mastergradsoppgåver ved CMS

Kontaktpersonar:

Forskar Geir Atle Ersland (Geir.Ersland@ahkr.uib.no)

Professor Leidulf Melve (Leidulf.Melve@ahkr.uib.no)

Senter for middelalderstudier (Centre for Medieval Studies, CMS), tilbyr rettleiing for masteroppgåver som tematisk høyrer inn under senterets forskingsprogram "Receiving, importing, or producing Culture? Periphery and Centre in Medieval Europe." For meir informasjon sjå www.uib.no/cms/en og følgjande hovudtema er aktuelle:

- Statsdanning og politisk kultur 800 – 1300
- Skandinavisk historieskriving som ideologi 1500 – 1850
- Urbanisering i Norden og Europa 1000 – 1500
- Krosstogsrørsla i Europa og Skandinavia 1050 – 1350

Masterstudentar kan gjerne arbeide med utgangspunkt i eit større europeisk eller meir avgrensa norsk kjeldemateriale.

Tema 2 (AHKR): Norgesveldet som politisk system

Kontaktperson: Professor Eldbjørg Haug (eldbjorg.haug@ahkr.uib.no)

Nye masterstudenter inviteres til å delta i det internasjonale prosjektet "The Norwegian Realm and its Dependencies". Hensikten er å utforske Norgesveldet i senmiddelalderen som én politisk enhet. Mer informasjon om prosjektet på <http://www.ntnu.no/ihk/realmonorway>.

"**Kalmarunionens maktgrunnlag**" har til hensikt å utforske maktens genese i den nordiske unionen. Maktgrunnlaget var ikke endimensjonalt; ideologisk og militært hadde de tre nordiske kongerikene mye til felles, men de politiske og økonomiske forutsetningene var ulike. Sverige beveget seg i løpet av unionstiden til å bli en aristokratisk republikk. Aktuelle masteroppgaver kan knyttes til riksembetene kansler / drottsete, den kgl. kapellgeistlighet/riksrådet, eller til konkrete politiske begivenheter. Flere masteroppgaver kan knyttes til Norgesveldet og reformkonsilene / Norgesveldet under Erik av Pommern.

Stat og kirke i senmiddelalderen springer ut av prosjektet "The Archbishop of Nidaros – Metropolitan, Politician, Regent," som også har sammenheng med prosjektene nevnt foran. Biskopene var selvskrevne medlemmer av det norske riksrådet i senmiddelalderen, og erkebiskopen var i kraft av sin rang dets formann. Når erkebiskop og episkopat nådde fram til slike posisjoner er derimot ikke klarlagt og vil kreve en utforskning av biskopene som politiske aktører.

Aktuelle masteroppgaver:

- Den pavelige beskatningen av den norske kirkeprovinsen.
- Retterbøter 1280 – ca. 1380.
- En historisk biografi om erkebiskop Eiliv Arneson (1309-1332).
- Konungstekja og kongesalving fra Eirik Magnusson til Frederik I.
- En historisk biografi om Pål Bårdsson, kansler og erkebiskop.
- En historisk biografi om Arnulf Sunnolvsson, kapellmagister og biskop i Hamar.
- Kirkelige statutter i senmiddelalderen.
- Dronning Margretes og Erik av Pommerns baltiske politikk.
- Bispedømmer i grenseland: Skara og Orknøyene.

3. Tidlig moderne tid

Kontaktperson: Førsteamanuensis Arne Solli (arne.solli@ahkr.uib.no)

Første gang: Torsdag 25. august, kl.14.15-16:00, Sydnesplassen 12-13, Undervisningsrom 218

Perioden *tidleg moderne tid*, 1500-1800, spenner frå store oppdagingar og kolonisering, reformasjon og statsbygging, folkevekst og nye næringar, til sterke einevaldsregime, verdshandel og sosial polarisering, og vidare til opplysnings- og revolusjonstid med begynnande liberalisering, demokratiutvikling og allmenne menneskerettar.

Alle som vil henta emne til masteroppgåva i denne perioden, er velkomne til seminaret. Seminaret har ei viss tyngd på felte *Demokrati og menneskerettar*, *Byhistoriske tema* (prosjektet *Urbane landskap*) og *Historisk demografi*, men dersom det høver, er det òg rom for større emnemessig spreing.

Hovudverksemda på seminaret er konsentrert om manuskriptdiskusjonar. Det overordna føremålet med seminaret er at kvar student skal få innspel til arbeidet sitt både frå medstudentar og lærarar. Mykje læring skjer òg gjennom diskusjon av manuskript som andre legg fram. Det er difor ein føresetnad at deltakarane møter fast på seminaret og tek aktivt del i dei faglege diskusjonane der.

Til deltakarane på seminaret

Felles epost-adresse for seminaret er seminartmt@hi.uib.no. Med denne epost-adressa kan du sende epost til alle deltakarar på masterseminaret i tidleg moderne tid.

4. Individ, kultur og samfunn i Europa etter 1800

Kontaktperson: Professor Inger Elisabeth Haavet (elisabeth.haavet@ahkr.uib.no)

Første gang: Mandag 22. august, kl. 14.15–16.00, Øisteins gate 3, Seminarrom 418-422

På 1800-tallet skjedde et gjennombrudd for mye av det som regnes som kjennetegn på et moderne samfunn, som individuelle rettigheter, demokrati og flere sosiale ordninger. Helsevesenet og skolevesenet gjennomgikk en enorm utvikling, og fengselet, asylene, og oppdragelsesanstalten så dagens lys. For samfunnet stilte også nye krav til befolkningen: Alt fra slutten av 1700-tallet begynte de europeiske statene mer systematisk enn før å regulere folks vaner og dagligliv. I dag er ord som disiplinering, sivilisering, danning, kultivering og normalisering glidd inn både i dagligtale og fagspråk som betegnelser på disse store og overgripende prosessene. Begrepene viser til ulike historieoppfatninger og teorier om hvordan relasjonen individ – samfunn har endret seg, men i vid forstand dreide det seg om å forme moderne mennesker slik at statens interesser ble best mulig ivaretatt. Den offentlige politikken ble formet i et vekselspill mellom individ og samfunn, men makten var ikke alltid jevnt fordelt og det kunne være duket for at ulike hensyn kom på kollisjonskurs. Hvor langt kunne for eksempel det offentlige gå i inngrep i det private? Hva var i det hele privat? I hvilke situasjoner sto fellesskapets interesser klart foran individets? Og hvem var det som bestemte: Hvilken rolle skulle for eksempel vitenskapene om menneskene ha sammenlignet med religionen?

I dette prosjektet står det mangefasettete forholdet mellom individet og det moderne samfunn i fokus, med en tilnærming som er preget av politikk, kultur og sosialhistorie. Vi ønsker å se historien både neden- og ovenfra, og vil søke både disiplineringen og demokratiseringen, tvangen og friheten, kontrollen og hjelpen. Hvilke krefter virket kulturelt og sosialt uniformerende, hva trakk i individualiserende retning?

På hvilken måte ble offisiell politikk møtt med oppslutning eller motstand – og hvordan endret utvidelsen av statens virkefelt og innbyggernes deltakelse og kompetanse styringssystemets karakter? Hvordan ble maktforholdene mellom mennesker endret – i familiene, arbeidet, lokalsamfunnet og det store samfunn? Hvilken betydning fikk kulturell kompetanse i et samfunn preget av sosial mobilitet og raske endringer? 1800-tallets økte individuelle frihet kom samtidig med samfunnsendringer som skapte nye sosiale risikosituasjoner. Hvordan forholdt staten, familiene og individene seg til disse? Førte større frihet til mindre trygghet? Hvordan skapte økt frihet behov for nye disiplinerte ordninger?

Svar på slike spørsmål kan søkes for eksempel gjennom studiet av framveksten av institusjoner; fengsel, sykehus, skoler, asyl, barnehjem og barnehager osv., av sentrale eller lokale lover og reguleringstiltak, gjennom demografiske studier eller studier av kulturlivet. Seminaret vil søke å fokusere på forskjeller og likheter mellom Norge og andre land, og vil gjerne legge til rette for studier i utlandet. Det kan velges oppgavetemaer innenfor hele spekteret av relasjoner individ – samfunn, og på alle nivå; individuelt/biografisk, lokalt, regionalt, nasjonalt eller europeisk/overnasjonalt.

5. På tvers av grenser. Internasjonaliserings- og globaliseringsprosesser

Kontaktperson: Professor Harm G. Schrøter (Harm.Schroter@ahkr.uib.no)

Første gang: Onsdag 24. august, kl.14.15-16.00, Øisteins gate 3, Seminarrom 1

Eit karakteristisk trekk ved tida etter 1945 er at globalisering og internasjonalisering har skote fart. Denne utviklinga på tvers av nasjonale grenser heng saman med vitskaplege, teknologiske, økonomiske og politiske prosessar, og påverkar alle aspekt ved den menneskelege eksistensen. Utviklinga har også ført til store endringar i tilhøvet mellom statar og til etablering av internasjonale og til dels overnasjonale institusjonar. Seminaret vil leggja grunnlag for å studera denne prosessen gjennom fem ulike tema:

- 1) Transnasjonale økonomiske relasjonar
- 2) Migrasjon og utviklinga av flerkulturalisme
- 3) Konkurransen: opprinnelig verdi eller instrument?
- 4) Utnytting og forvaltning av havets levande ressursar
- 5) Tvangsarbeidets politiske økonomi

1) Transnasjonale økonomiske relasjonar

Få meta-omgrep dominerer samfunnsbiletet i dag på same måte som ”globalisering” og ”internasjonalisering”. Globale og transnasjonale økonomiske nettverk er imidlertid ikkje nye fenomen. Kommunikasjon og handel har gjennom historien ofte lagt grunnlag for utvikling av andre nettverk av politisk, sosial og kulturell karakter. For Norge sin del har dei tradisjonelle eksportnæringane og skipsfarten spela ei framtrædande rolle i etableringa av slike nettverk. Det historiske kjeldematerialet for desse næringane er rikholdig, og gjer det mulig å sjå Norge sin plass i verdsøkonomien i eit lengre perspektiv.

Masterprosjekt kan fokusere på prosessar eller fenomen innan økonomisk historie frå 1850 og fram til vår tid, gjerne med vekt på utviklinga av transnasjonale forbindelsar.

2) Migrasjon og utviklinga av flerkulturalisme

I mange europeiske land har migrasjon ført til ei synleg endring i befolkningsamansetninga. Innvandring av fremmedkulturelle arbeids-migrantar og flyktingar har utfordra nasjonale tradisjonar og identitetar og har ført til utvikling av eit kulturelt meir pluralistisk samfunn. Korleis har dei enkelte europeiske landa møtt desse utfordringane? Kva slags modellar er tatt i bruk for å integrera og kulturelt tilpasse (akkulturera) migrantane, og i kva grad og på kva måte har migrantane utvikla eigne (nasjonale og transnasjonale) identitetar? Kva rolle har innvandrar-miljø spelt i internasjonaliseringsprosessen (økonomisk, kulturelt, politisk)? Masterprosjekt kan fokusera på immigrasjons- og integreringspolitikk eller på identitetsutvikling blant immigrantane og/eller blant fleirtalssamfunnet i somme europeiske land.

3) Konkurransen: opprinnelig verdi eller instrument?

Det er samanheng mellom økonomisk og kulturell/verdimessig utvikling. Skilnadane og utviklinga syner seg særleg godt i endra oppfatting av konkurranse. Kor mykje samarbeid og kor mykje konkurranse er best for økonomien og samfunnet? Svara varierer med tid og stad: Norske styresmakter svarte i 1945 heilt annleis enn i dag. Europeiske tankemønster om samarbeid var i strid med amerikanske tankemønster som var retta mot konkurranse. Etterkrigstida sine tilrådingar er forbodne i dag. Endingsprosessen av god og vond er interessant, og kjem til uttrykk gjennom de-regulering og privatisering, tilpassingsprosessar i kartellvesen, representasjon av arbeidstakarar i bedriftsleiinga, rollen av organisert arbeid i samfunn, og ikkje

minst gjennom globalisering. Alle spørsmåla kan stillast på norsk, skandinavisk og europeisk nivå for å finne kvifor aktørar i dag forsvarer kva våre foreldre har kjempa imot: trenden mot enno meir konkurranse. Rettleier har forslag til definerte masteroppgåver som kan gjennomførast på normert tid.

4) Utnytting og forvaltning av havets levande ressursar

Verdshava har lenge vore utnyttta av ei rekkje nasjonar til ulike formål: fiske, fangst, olje- og gassutvinning, som transportåre, til dumping av avfall etc. I tiåra etter 1945 ble det bygt opp ein veldig fangstkapasitet i Nord-Atlanteren som sette dei levande, marine ressursane under eit sterkt press og som gjorde det nødvendig å utvikle overnasjonale samarbeidsformer og internasjonale organ for å ivareta livet i havet. Temaet opnar for ei lang rekkje studier av denne prosessen, frå ulike perpektiv: økonomiske, teknologiske, miljø- og ressursmessige, juridiske (havrett, fiskerigrenser), vitenskapshistoriske (havforskning), forvaltningsmessige o.a. Studentane vil kunne knytast til eit større forskingsprosjekt som er under oppstart: Norges fiskeri- og kysthistorie, som omfattar eit 20-tals forskarar ved fleire vitenskaplege institusjonar.

5) Tvangsarbeidets politiske økonomi

Innenfor temaet moderne europeisk historie, har veileder professor Rolf Hobson spesialkompetanse innenfor temaene stormaktspolitikk, 1. og 2. verdenskrig og tysk historie. Hobson vil også veilede i temaet "Tvangsarbeid på vestlandet under okkupasjonen." Dette temaet er del av et fireårig forskningsprosjekt finansiert av Norges forskningsråd (med oppstart 2011) "Tvangsarbeidets politiske økonomi: Organisation Todt i Norge under annen verdenskrig". Masteroppgaver innen dette temaet vil bli knyttet til dette prosjektet, som er et samarbeid mellom NTNU, BI, Teknisk museum og IFS.

6. Politikk, forvaltning og arbeidsliv. Norge og Europa etter 1945

Kontaktperson: Førsteamanuensis Jan Heiret (jan.heiret@ahkr.uib.no)

Første gang: Tirsdag 23. august, kl. 14:15-16.00, Øisteins gate 3, Seminarrom 418-422.
(MRK. Masterseminar 6 er undervisningsplanlagt i samlinger. Seminaret er timeplanlagt i emnet HIS301. Merk datoer og ulike sted)

Seminaret vil konsentrere seg om to hovedtemaer med klare berøringspunkter; politikk, styring og forvaltning i Norge etter 1945 og arbeidslivshistorie med vekt på arbeidstakernes situasjon i Norge og Europa etter 1945.

Politikk, styring og forvaltning i Norge etter 1945:

Spørsmål knyttet til forholdet mellom politikk og forvaltning og til reform og omorganisering av stats- og styringsapparatet, er høyaktuelle i dagens norske politiske debatt. I sluttrapporten fra Makt- og demokratiutredningen 1998-2003 hevdet forskerne at folkestyre er på vikende front overfor ekspertstyre, at jus erstatter politikk, at makt sentraliseres på bekostning av lokale organer og at nasjonale prosesser i økende grad overstyres av beslutninger fattet utenfor landets grenser. Viktige deler av styrings- og forvaltningsapparatet reorganiseres, gjennom oppløsning av monopoler, konkurranse- og markedsretting, utskilling fra forvaltningen og privatisering. Noen av utviklingstrekkene innebærer klare brudd med tunge tradisjoner i norsk politikk og forvaltning, andre representerer en kontinuitet i forhold til slike tradisjoner og lange utviklingslinjer. Felles for alle er at de knytter an til varige spenninger i styrings- og forvaltningspolitikken med dype historiske røtter: spenninger mellom demokrati og byråkrati, mellom beslutningseffektivitet og rettsstatsverdier, mellom politisk styring og forretningsmessig frihet og mellom sentralisert og desentralisert beslutningsmakt. I seminaret er vi spesielt opptatt av å kartlegge og forstå utviklingen i det norske styrings- og forvaltningssystemet gjennom de siste 50 årene, herunder også av å analysere og forstå aktuelle prosesser i lys av varige spenninger og lange utviklingslinjer.

Seminaret skal samle mastergradsstudenter som er interesserte i å skrive masteroppgave i et tema innen moderne politikk, styring og forvaltning. Tre felter er særlig aktuelle, alle knyttet til pågående forskningsprosjekter:

1. Oppgaver knyttet til *forvaltning og forvaltningspolitikk*, herunder relasjonene mellom forvaltningen, regjeringen og Stortinget.
2. Oppgaver knyttet til forholdet mellom *staten og det lokale og regionale folkestyret*.
3. Oppgaver knyttet til *helsepolitikk og -forvaltning*, herunder sykehuspolitikk og organisering av sykehus.

I tillegg kan oppgaver knyttet til *politiske partiers profiler og politikk* være aktuelle.

Av hensyn til kvaliteten på veiledningen anbefales det sterkt å knytte seg til et etablert forskningsprosjekt og -miljø.

Norsk og europeisk arbeidslivshistorie etter 1945:

Følgende tema har som mål å bringe fram ny kunnskap om arbeidstakerne sin situasjon i norsk arbeidsliv og vil gjennom en historisk, internasjonal og komparativ tilnærming fokusere på følgende spørsmål: Hvordan har arbeidsforholdene og arbeidsmiljøet utviklet seg i ulike sektorer, bransjer og yrker? Hvilke samhandlings- og konfliktmønstre har preget arbeidslivet? Hva med makt og medbestemmelse; hvor stor innflytelse har ulike grupper av arbeidstakere hatt over egen arbeidsplass; over arbeids- og næringslivet og over den økonomiske politikken som har blitt ført.

Og hvor har grensene gått mellom de ansattes medbestemmende innflytelse, eiere og ledes makt knyttet til styrings- og eiendomsretten og politikernes myndighetsutøvelse? Aktuelle temaer for masteroppgaver kan være:

- hva kjønn, yrke og profesjonstilknytning har betydd for arbeidsforholdene
- hvordan ulike prinsipper for ledelse og organisering har preget virksomhetene
- hvordan og hvorfor organisasjonsmønstre og forhandlingssystemer forandres
- framveksten av nye sosiale sjikt og sosiale og kulturelle bevegelser
- endringer i relasjonene mellom grupper og sjikt
- hvilke tenkemåter og normer arbeidstakerne har vært og er vevd inn i; har det skjedd dyptgripende endringer i perioden?
- hvilke politiske reguleringsregimer som har preget arbeidslivet og forholdene folk har arbeidet under.

7. Midtøstens historie

Kontaktperson: Professor Knut S. Vikør (knut.vikor@ahkr.uib.no)

Første gang: Mandag 22. august, kl. 12.15–14.00, Sydneplassen 12-13, Undervisningsrom 130

Midtaustenseminaret skal samle masterstudentar som ønskjer å skrive masteroppgåve om eit tema knytta til Midtausten og den muslimske verda. Geografisk dekker dette området frå Marokko i vest til Iran i aust, frå Tyrkia i nord til det muslimske Afrika og Indiahavet i sør.

Innanfor dette området vil det vere mogeleg å arbeide med politisk, økonomisk og sosial historie, eller islamsk historie allmennt. Kva tema det kan skrivast oppgåve om vil vere avgrensa av kva rettleiarane er kompetente til å rettleie i, kva som fins av tilgjengeleg litteratur og kjelder, og kva den enkelte student har av språklege kvalifikasjonar. Studentane kan velge oppgåver frå moderne eller tidligare historie, men kjeldesituasjonen gjer at moderne historie ofte er mest relevant som oppgåvetema.

Ved seminaret legg vi vekt på å sjå historia frå Midtausten sitt eige perspektiv og på sine eigne premiss. Korleis opplever aktørane på staden dei hendingane vi studerer? Kva føresetnader var det for det som skjedde, sett frå deira synspunkt? Men vi skal også sette dette under historikarens søkelys og analysere hendingar og strukturar. Målet er likevel ikkje å skrive ei *norsk* historie om Midtausten, men Midtaustens eigen historie.

Ved instituttet er det særleg rettleiingskompetanse på Sudans historie frå 1800 og fram til i dag, og på tema innan islamsk lov i teori og praksis. Men studentane kan også skrive om andre tema som det er kjeldemateriale for. Dette kan vere innsamla gjennom opphald i Midtausten, i europeiske arkiv, eller på annan måte, innanfor dei tidsrammer som gjeld. Det er slik stor spennvidde i dei oppgåvene som blir skrivne ved Midtaustenseminaret, både i emne og innfallsvinkel, men gjennom eit fellesskap i regional bakgrunn får studentane likevel utbytte av kvarandres arbeid og dannar ein tematisk samhörighet.

STUDIEPLAN FOR MASTERPROGRAM I HISTORIE

Masters Degree in History

Godkjent i AU 16.12.2003

I Fagomtale

Mastergradsstudiet i historie er eit fire semesters fulltidsstudium, som er inndelt i ein kursdel som utgjer 60 studiepoeng, og eit sjølvstendig forskingsarbeid (mastergradsoppgåve) på 60 studiepoeng.

Mastergraden kvalifiserer for stillingar der realhistoriske kunnskapar, dokumentert evne til skriftleg og munnleg formidling og innsikt i historiefagets forskingsmetodar er relevante (t.d. skuleverket, offentlege og private arkiv, museumsinstitusjonar, media, offentleg administrasjon osv.).

II Føremål

Mastergradsstudiet skal gi studentane djupare innsikt i arbeidet med kjelder og dei problema som oppstår i tilknytning til dette innafor historieforskinga. Det skal og gi studentane ei meir sjølvstendig haldning til historiske framstillingar og historisk kjeldemateriale, og ei innføring i sjølvstendig vitskapleg arbeid. Studentane skal sjølve bruke fagets teori, metodar og teknikkar i løysinga av historiske problem.

III Opptaksgrunnlag

Mastergrad i historie byggjer på oppnådd bachelorgrad (180 studiepoeng) med 90 poeng spesialisering i historie, eller tilsvarande. Studentar som har oppnådd bachelorgrad med ei anna spesialisering enn historie, kan søkje om særskilt opptak til mastergradsstudiet. Opptak til master i historie skjer ein gong året med studiestart om hausten.

IV Emneoversikt

AHKR tilbyr følgjande emne:

Kode	Namn	Stp.	Semester	Obligatorisk
HIS301	Historisk forskingslitteratur	15	H/V	Ja
HIS302	Historisk teori og metode	15	H	Valfri
HIS303	Forskningsproblem og kjeldearbeid	15	H/V	Ja
HIS304	Teknikkar i historiefaget	15	H/V	Valfri
HIS350	Mastergradsoppgåve	60		Ja

Følgjande emne vert tilbydd saman med Høgskulen i Bergen 2011:

Kode	Namn	Stp.	Semester	Obligatorisk
HIS305	Historie- og samfunnsfag i undervisning og formidling (Samfunnsfagdidaktikk I)	15	H	Valfri
HIS306	Kampen om fortida - bruken av historie i samfunn og politikk (Samfunnsfagdidaktikk II)	15	V	Valfri

V Oppbygging og progresjon

Instituttet tilrår følgjande studieprogresjon for studentar som ikkje skal skrive ei fagdidaktisk mastergradsoppgåve:

1. semester	HIS 301	HIS 302
2. semester	HIS 303	HIS 304
3. semester	HIS 350	
4. semester	HIS 350	

Studentane *må* ta HIS 301 og HIS 303. Både HIS 302 og HIS 304 kan bytast ut mot søknad til instituttet. Ein kan då velje mellom HIS 305/HIS306 eller emne frå andre fag/institusjonar etter søknad når emnene vert tilbudd. Instituttet tilrår likevel sterkt å la HIS302 inngå i mastergradsstudiet. Om studentar har teke Historisk teori og metode (HIS302) på 200-nivå, må dei velje eit anna emne på 300-nivå (15 stp). I byrjinga av studiet vel studentane i samråd med rettleiar kva masterseminar dei vil delta i.

Mastergradsstudentar med studieplass ved AHKR har rett til individuell rettleiing. Rettleiar vert tildelt i starten av første semester. Rettleiinga er regulert gjennom individuelle rettleiingsavtaler.

Instituttet rår til at studentar som ynskjer utanlandsopphald i samband med mastergradsstudiet, gjennomfører dette i det andre semesteret. Innpassing av instituttet sitt undervisningstilbod, emne frå andre fag/institusjonar eller utanlandsopphald vil kunne gjere det naturleg å endre på den tilrådde studieprogresjonen.

VI Emnebeskrivelser

HIS301 Historisk forskningslitteratur

Studiepoeng 15.0

Undervisningssemester

Haust

Undervisningsspråk

Emnet vert normalt undervist på norsk

Studienivå

Masternivå

Institutt

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitskap

Krav til studierett

Emnet er ope for studentar som er tekne opp på mastergradsstudiet i historie ved Universitetet i Bergen.

Mål og innhald

Emnet gir studentane ei innføring og orientering i eit forskingsfelt i historiefaget som kan vere relevant for ei masteroppgåve. Emnet tek sikte på å gi eit godt startgrunnlag for arbeidet med ei masteroppgåve gjennom kritisk analyse og diskusjon av sentral litteratur innafor eit forskingsfelt. Studentane skal skrive ei oppgåve. Val av tema for oppgåva skjer i samråd med rettleiar. Studentane skal òg lære seg munnleg presentasjon og diskusjon av fagstoffet.

Læringsutbyte/resultat

Kunnskapar

Studenten har grunnleggjande kunnskapar innan eit tematisk avgrensa forskingsfelt og oversikt over den viktigaste litteraturen. Studenten kjenner til dei mest sentrale synspunkta, teoriane og metodane innan feltet.

Ferdigheiter

Studenten kan formulere problemstillingar og finne fram til relevant forskningslitteratur i tilknytning til desse. Studenten kan sjølvstendig analysere grunnlaget for dei forskjellige synspunkta, teoriane og metodane i denne forskningslitteraturen.

Generell kompetanse

Gjennom det skriftlege arbeidet har studenten demonstrert evne til å analysere og dokumentere vitskapleg. Studenten har evne til å presentere faglege problemstillingar munnleg og i diskusjonar med faglærarar og medstudentar.

Undervisning og omfang

Undervisninga skjer i masterseminar. Instituttet tilbyr ulike masterseminar inndelt i tema/periodar. Studenten vel relevant masterseminar i samråd med rettleiar. Studenten deltar aktivt med å leggja fram og diskutera oppgåvetekstar i seminaret.

Obligatoriske arbeidskrav

Ingen

Vurderingsformer

Studentane skal skriva ei oppgåve på 3500 -4500 ord (ca. 10-12 sider). Oppgåva skal leverast elektronisk.

Karakterskala

Det vert nytta gradert karakterskala frå A til F, der F er stryk

Læremiddelomtale

Studentane må velje ut eit pensum på om lag 1200 sider i samråd med rettleiar.

Undervisningssted

Bergen

Emneevaluering

Emnet vert evaluert jamleg.

Kontaktinformasjon

Studierettleiar@ahkr.uib.no

HIS302 Historisk teori og metode

Studiepoeng: 15.0

Undervisningssemester

Det blir undervist i emnet kvart haustsemester.

Undervisningsspråk

Emnet vert normalt undervist på norsk

Studienivå

Masternivå

Institutt

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitskap

Krav til studierett

Emnet er ope for alle studentar som er tekne opp til eit mastergradsstudium ved UiB.

Mål og innhald

Undervisninga har tre mål: Studenten skal lære historiefagets historisitet å kjenna, gjennom å studere kva samfunnsforståing, teoriar og metodar som i ulike fasar har prega historieforskinga. Studenten skal få ei innføring i sentrale teoriar om samfunnet og korleis det forandrar seg, med stor vekt på å diskutere forholdet mellom strukturar og aktørar, økonomi og kultur og ulike former for forklaringar. Studenten skal lære seg nokre av dei mest sentrale historiske metodane, og dei skal kunne bruke eit variert utval av kjeldemateriale frå ulike historiske periodar.

Læringsutbyte/resultat

Kunnskapar

Studenten kjenner til hovudlinjer i korleis historiefaget har endra seg både internasjonalt og i Noreg. Studenten har kunnskap om kva skiftande tilhøve fag og samfunn har stått i til kvarandre,

og korleis ulike teoretiske og metodiske tilnærmingar i ulike periodar har prega faget og diskusjonar om faget.

Ferdigheiter

Studenten kan plassere historiske arbeid i ein historiografisk og historisk kontekst, relatere seg til eit utval teoriar om samfunnsmessig endring, og meistrar eit utval av metodiske tilnærmingar til studiet av fortida.

Generell kompetanse

Studenten har kompetanse i korleis historiefaget har blitt forstått og praktisert. Studenten er i stand til å kontekstualisere og historisere både fortida og forskning om fortida, til teoretisk refleksjon, og til å vurdere tilhøvet mellom spørsmål og val av metode.

Undervisning og omfang

Undervisninga har form av førelesingar og/eller seminar.

Obligatoriske arbeidskrav

Ingen

Vurderingsformer

Eksamen består av ein 6-timars skuleeksamen på slutten av semesteret.

Karakterskala

Det blir nytta gradert karakterskala frå A til F, der F er stryk.

Læremiddeltale

Instituttet utarbeider pensumlister på om lag 1200 sider.

Undervisningssted

Bergen

Emneevaluering

Studentane vil med jamne mellomrom bli bedne om å evaluera emnet.

Kontaktinformasjon

Studierettleiar@ahkr.uib.no

HIS303 Historie: Forskningsproblem og kjeldearbeid

Studiepoeng: 15.0

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsspråk

Normalt vert emnet undervist på norsk

Studienivå

Masternivå

Institutt

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitskap

Krav til studierett

Emnet er oppe for studentar som er tekne opp på mastergradsstudiet i historie.

Mål og innhald

Studentane skal lære å formulere historiske problem og klargjere kva litteratur og kjelder som kan nyttast til å løyse problemet. Metodiske problem knytte til bruken av ymse kjeldetypar høyrer med til emnet.

I dette emnet lærer studenten korleis dei skal førebu ei forskingsoppgåve med særleg vekt på problemformulering, avgrensing og kjeldekunnskap.

Studentane skriv ei oppgåve. Oppgåva vil kunne innehalde avgrensing av tema, problemformulering og drøfting av kva litteratur og kjelder som vil vera relevante for testing av hypotesar som er avleidde av problemformuleringa, gi konkrete døme på slike kjelder, drøfte problem knytt til bruken av dei og gjerne også døme på analyse.

Læringsutbyte/resultat

Kunnskapar

Ved fullført emne har studenten djupare innsikt i historisk metode knytt til bruken av ulike kjeldetypar innan eit historisk tema.

Ferdigheiter

Studenten kan utvikle og formulere historiske problemstillingar innan eit avgrensa tema. Studenten er i stand til å klargjere og avgrense kva litteratur og kjelder som kan nyttast til å løyse problemet. Vidare kan studenten analysere forskingslitteratur/kjelder sjølvstendig og trekkje eigne konklusjonar på grunnlag av dette formidla i skriftleg arbeid.

Generell kompetanse

Studenten har grunnleggande kompetanse i å kartlegge og vurdere kjeldemateriale for historisk forskning og formulering av eit sjølvstendig forskingsprosjekt innan ei avgrensa tidsramme. Dei skriftlege arbeida har vist sjølvstendige evner til å analysere, syntetisere og dokumentere vitenskaplege framstillingar.

Undervisning og omfang

Studenten får rettleiing i arbeidet med oppgåva. Undervisninga skjer i masterseminar og studenten vil kunne leggja fram utkast til diskusjon i masterseminaret ein tilhøyrer.

Undervisninga vil elles vere organisert slik at det vil vere praktisk mogleg for ein student å arbeida med kjelder andre stader enn i Bergen.

Obligatoriske arbeidskrav

Ingen

Vurderingsformer

Studentane skriv ei oppgåve på 5500 - 7500 ord. Oppgåva skal leverast elektronisk. Studenten skal òg framstille seg til ei munnleg prøve. Den munnlege prøva justerer karakteren på oppgåva, som maksimalt kan endrast med ein bokstavkarakter.

Karakterskala

Det vert nytta ein gradert karakterskala frå A til F, der F er stryk.

Læremiddelomtale

Studentane vel sjølve ut relevante læremiddel i samråd med rettleiar.

Undervisningssted

Bergen

Emneevaluering

Studentane vil med jamne mellomrom bli bedne om å evaluera emnet.

Kontaktinformasjon

Studierettleiar@ahkr.uib.no

HIS304 Teknikkar i historiefaget**HIS 304 Techniques in History**

15 studiepoeng – 15 ECTS

Undervisningssemester

Vår

Undervisningsspråk

Normalt vert emnet undervist på norsk

Studienivå

Masternivå

Institutt

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Krav til studierett

Emnet er ope for alle studentar som er tekne opp til eit mastergradsstudium ved UiB.

Mål og innhald

Studentane skal lære praktiske redskap og/eller hjelpevitenskapar som er relevante for ferdigstillinga av ei masteroppgåve. Studiet er bygd opp kring ulike teknikkar som er aktuelle for studentar som arbeider med historie på mastergradsnivå. Instituttet vil vere fleksibelt med omsyn til kva ein kan la gå inn i emnet, og undervisninga vil i ein viss grad vere tilpassa det studentane til ei kvar tid treng.

Læringsutbyte/resultat

Kunnskapar:

Ved fullført emne har studenten grunnleggjande kunnskapar innan teknikken som er valt.

Ferdigheiter:

Studenten kan bruke teknikken sjølvstendig i eige arbeid, og kan vurdere metoden og teknikken kritisk.

Generell kompetanse:

Studenten har evne til å setja seg inn i relevant litteratur og bruke denne innsikta på ein praktisk-metodisk måte.

Undervisning og omfang

Instituttet vil tilpasse undervisninga etter kor mange studentar som melder seg. Ein legg opp til stor grad av sjølvstudium frå studentane.

Obligatoriske arbeidskrav

Studentane skal levere inn ei øvingsoppgåve som må vere godkjent før dei kan gå opp til eksamen.

Vurderingsformer

Studentane skal framstille seg til ein munnleg prøve.

Karakterskala

Ved fastsetjing av karakteren vil det bli nytta ein gradert karakterskala frå A til F, der F er stryk.

Læremiddelomtale

Instituttet utarbeider retningsliner for val av pensum.

Undervisningssted

Bergen

Emneevaluering

Studentane vil med jamne mellomrom bli bedne om å evaluera emnet.

Kontaktinformasjon

Studierettleiar@ahkr.uib.no

HIS350 Historie mastergradsoppgåve

HIS350 Master Thesis

60 Studiepoeng – 60 ECTS

Undervisningssemester

Haust og vår

Undervisningsspråk

Normalt vert emnet undervist på norsk

Studienivå

Masternivå

Institutt

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitskap

Krav til studierett

Emnet er tilgjengeleg for studentar som er tekne opp til masterstudiet i historie

Mål og innhald

Masteroppgåva skal vere ei vitenskapleg avhandling som bygger på eit sjølvstendig studium av historiske kjelder og/eller historisk litteratur.

Gjennom forskingspraksis skal masteroppgåva gi studentane djupare innsikt i teori og metode innafør historieforskinga. Det skal og gi studentane ei meir sjølvstendig haldning til historiske framstillingar og historisk kjeldemateriale i tillegg til innføring i sjølvstendig vitenskapleg arbeid. Studentane skal sjølve bruke fagets teori, metodar, teknikkar og forskningsetikk i løysinga av historiske problem.

Læringsutbytte/resultat

Kunnskapar:

Ved fullført mastergrad er studenten ein fagekspert innan sitt forskingsfelt. I tillegg til ein brei empirisk kunnskapsbase, har studenten innsikt i fagtradisjonar, forskningsetiske problemstillingar samt ei solid forståing av metodar og teoriar som analytiske verktøy.

Ferdigheiter:

Studenten er kompetent i utøving av forskingsarbeid på ein sjølvstendig måte. Dette inneber å etablere problemstillingar som kan leie til ny historisk kunnskap innan eit valt forskingsfelt. Vidare har studenten ferdigheiter i kartlegging og evaluering av kjelder og litteratur, og basert på dette kan studenten ekstrahere, systematisere og analysere informasjonstilfanget. Studenten har både praktisk og prinsipiell forståing av historisk metode, kan gjennomføre kritisk analyse av tekst og kjelder, dokumentere eigne slutningar og posisjonere eige bidrag i forhold til etablert kunnskap på det gjeldande forskingsfeltet. Studenten kan formidle forskingsarbeid på ein kyndig og forståeleg måte i skriftleg form.

Generell kompetanse:

Gjennom arbeidet med masteroppgåva har studenten demonstrert sin kompetanse til å utøve historisk forskning og formidling i samsvar med faget sine grunnleggande normer og metodar som akademisk disiplin. Studenten er kvalifisert til å handtere, vurdere og analysere komplekse saksbilete, syntetisere relevant informasjon samt å grunngje eigne slutningar. Gjennom arbeidet med eit sjølvstendig forskingsarbeid har studenten vist evne til å problematisere og reflektere kring omgrep, kunnskap, teori og metode. Studenten har òg kompetanse i fagleg diskusjon og kommunikasjon både skriftleg og munnleg.

Krav til forkunnskapar

For å kunne levere masteroppgåva må studenten ha avlagt og bestått eksamen i HIS301 og HIS303, samt i andre godkjende emne tilsvarande 30 studiepoeng.

Undervisning og omfang

Alle studentar som er tekne opp til mastergradsstudiet ved institutt for AHKR, har rett til individuell rettleiing i arbeidet med masteroppgåva. Rettleiinga er regulert gjennom ei individuell rettleiingsavtale.

Undervisninga er organisert i masterseminar inndelt etter hovudtema og historiske periodar. Studenten vel relevant masterseminar i samråd med rettleiar. På masterseminara skal studentane delta jamleg med framlegging og diskusjon av oppgåvetekstar.

Obligatoriske arbeidskrav

Ingen

Vurderingsformer

Mastergradseksamen består av masteroppgåva (80-110 sider) og ei munnleg prøve. Masteroppgåva skal leverast elektronisk via Mi side. Oppgåva skal vere instituttet i hende innan 1. februar eller 15. mai i vårsemesteret og innan 20. november i haustsemesteret. Ved fastsetjing av karakteren vil det bli nytta ein gradert karakterskala frå A til F. Etter at karakteren på masteroppgåva er fastsett, må studentane framstille seg til den munnlege prøven der masteroppgåva blir diskutert. Den munnlege prøven justerar karakteren på masteroppgåva som maksimalt kan endrast med éin bokstavkarakter.

Karakterskala

Det blir nytta gradert karakterskala frå A til F, der F er stryk.

Læremiddelomtale

Studentane vel sjølve ut relevante læremiddel i samråd med rettleiar

Undervisningssted

Bergen

Emneevaluering

Studentane vil med jamne mellomrom bli bedne om å evaluera emnet.

Kontaktinformasjon

Studierettleiar@ahkr.uib.no

Emne tilbudt ved Høgskulen i Bergen (HiB):

HIS305 Historie- og samfunnsfag i undervisning og formidling (Samfunnsfagdidaktikk I)

15 studiepoeng

Innledning

HIS305 er eit obligatorisk emne i mastergradsstudiet i historie med samfunnsfagdidaktikk, og går i haustsemesteret 2011, første semester i studiet. Emnet er tilrettelagt for mastergradsstudentar i historie med lærarutdanning, men er også ope for andre mastergradsstudentar med historie i fagkrinsen, som siktar seg inn mot undervisnings-, formidlings- eller museumssektoren.

Mål

Emnet gjev ei generell innføring i historie- og samfunnsfagdidaktikk med særleg vekt på historie.

Innhold

Emnet tek opp sentrale didaktiske problemstillingar i historie og andre samfunnsfag. Studentane skal læra å reflektera kring didaktiske omgrep og få djupare innsikt i å formidla historie og samfunnsfag. Analyser av lærebøker og undervisningsopplegg tek sikte på å øva opp evna til kritisk vurdering av historiske og samfunnsfaglege framstillingar. Emnet skal også gje innsikt i korleis historiske kjelder og samfunnsfaglege metodar kan utnyttast i undervisning og formidling. Studentane vil læra å bruka ulike historiske kjelder i undervisningsmetodar som prosjektarbeid og storyline. Digitalarkivet og IKT vil her stå sentralt.

Organisering og arbeidsformer

Undervisninga er lagt til Høgskolen i Bergen, Avdeling for lærarutdanning og er seminarbasert.

Vurdering

Forprøver

Det vert sett krav til aktiv deltaking frå studentane i form av innlegg på seminaret. Studentane skal også utarbeide eit didaktisk opplegg i samarbeid med ein øvingslærer i praksisfeltet. Prosjektoppgåva skal ha eit omfang på inntil 15 sider. Nærare retningslinjer for prosjektarbeidet blir gjevne av fagansvarleg.

Eksamen

Munnleg prøve på inntil 45 min. Til grunn for prøven ligg praksisretta prosjektarbeid som er bestått og levert innan 20. november i haustsemesteret, jamfør obligatoriske arbeidskrav. Det blir også eksaminert i pensum.

Det blir nytta bokstavkarakterar frå A til F.

Sidan dette er ein munnleg eksamen som ikkje let seg etterprøve, kan studenten ikkje klaga på karakteren.

Studentar som vil prøve å forbetre karakteren, kan melda seg opp til neste ordinære eksamen.

Litteratur

Studentane må velja ut eit pensum på 1200 sider i samråd med seminarleiar.

Emne tilbuddt ved Høgskulen i Bergen (HiB):

HIS306 - Kampen om fortiden - bruken av historie i samfunn og politikk (Samfunnsfagdidaktikk II)

15 studiepoeng

Innledning

HIS306 er eit obligatorisk emne i mastergradsstudiet i historie med samfunnsfagdidaktikk, og går i vårsemesteret 2012, andre semester i studiet. Emnet byggjer på HIS305, men kan også takast uavhengig av det. Emnet er tilrettelagt for mastergradsstudentar i historie med lærarutdanning, men er også ope for andre mastergradsstudentar med historie i fagkrinsen, som siktar seg inn mot undervisnings-, formidlings- eller museumssektoren.

Mål

Studiet øver opp evna til refleksjon kring måten historie vert brukt på i undervisning, politikk og den ålmenne samfunnsdebatten.

Innhold

Historie har vore og vert framleis brukt til å byggja nasjonar, skapa identitet eller oppnå politiske mål. Media, skule og andre utdanningsinstitusjonar, politiske parti og ei rekkje andre aktørar påverkar, medvite eller umedvite, vår oppfatning av fortida. Dette emnet opnar for refleksjonar kring desse prosessane med utgangspunkt i omgrep som "historiemedvit", "erindringshistorie" og "erindringspolitikk". Tilhøvet mellom historievitskap og historiedidaktikk vil vera eit sentralt tema i emnet. Ein tek også opp til drøfting bruken av historie i og utanfor undervisnings- og museumsinstitusjonane, i ein vidare samfunnsmessig samanheng.

Organisering og arbeidsformer

Undervisninga er lagt til Høgskolen i Bergen, Avdeling for lærarutdanning og er seminarbasert.

Vurdering

Forprøver

Det vert sett krav til aktiv deltaking frå studentane i form av minst eitt skriftleg og eitt munnleg seminarinnlegg. Dei skriftlege innlegga skal ikkje overskrida 4 sider. Nærare krav til seminarinnlegga vert gjevne i undervisninga.

Eksamen

Munnleg prøve på inntil 45 min. Til grunn for prøven ligg skriftleg seminarinnlegg som er bestått og levert innan 15. mai i vårsemesteret, jamfør obligatoriske arbeidskrav. Det vert også eksaminert i pensum.

Det blir nytta bokstavkarakterar frå A til F.

Sidan dette er ein munnleg eksamen som ikkje let seg etterprøve, kan studenten ikkje klaga på karakteren.

Studentar som vil prøve å forbetre karakteren, kan melda seg opp til neste ordinære eksamen.

Litteratur

I tillegg til eit obligatorisk pensum på ca.1000 sider må studenten velja ut 200 sider individuelt pensum i samråd med seminarleiar.